

КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО

**СКАРБНИЧКА
ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

*Друкується за рішенням вченої ради Кіровоградського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського*

КІРОВОГРАД
2013

ББК 74.04 (2)
С – 42

Скарбничка педагогічних інновацій Кіровоградської області:
Інформаційні матеріали / Упорядники Ж.В.Федірко, І.А.Марченко. –
Кіровоград: Видавництво КОШПО імені Василя Сухомлинського, 2013. –
52 с.

Видання містить інформацію про заклади освіти Кіровоградської області, які впроваджують у практику роботи інноваційні освітні технології. Зокрема, розкриваються провідні педагогічні ідеї діяльності навчальних закладів, окреслюються основні напрямки роботи.

Дані матеріали знайомлять з інноваційними процесами в освітній практиці, що дає можливість вибору інноваційних освітніх технологій для впровадження у навчально-виховний процес.

Видання адресоване методистам методичних кабінетів (центрів) відділів, управлінь освіти райдержадміністрацій, міських рад; керівникам і педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів.

Рецензенти:

Калініченко Надія Андріївна – завідувач кафедри педагогіки,
психології і корекційної освіти
КОШПО імені Василя
Сухомлинського, доктор
педагогічних наук, професор

Коваленко Надія Миколаївна – директор гімназії № 9 Кіровоградської
міської ради Кіровоградської області,
вчитель-методист

Відповідальна за випуск – Корецька Л.В.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Інновації в управлінні закладами освіти.....	7
Інновації в дошкільній освіті.....	12
Інновації в початковій освіті.....	15
Інновації в навчально-виховному процесі середньої школи.....	21
Фізична культура, реабілітаційна педагогіка та здоровий спосіб життя...	41
Додатки	
Карта інноваційних педагогічних технологій.....	42
Список рекомендованої літератури з питань інноваційної освітньої діяльності.....	43

ВСТУП

*Школа повинна дати місце життю вчителя, інакше вона не матиме вчителів - живих людей.
Школа повинна дати вчителю змогу стати людиною для дітей і жити в класі інтенсивним людським життям. У школі має бути якомога більше простору для особистої творчості вчителя...*

П.П. Блонський

Модернізація національної системи освіти України підносить у ранг пріоритетних проблему інноваційної діяльності загальноосвітніх навчальних закладів. Кіровоградщина має багаторічні традиції в освітній галузі та сформовану інноваційно-педагогічну мережу регіону, яка складається з 218 закладів освіти області.

Педагогічні колективи області впроваджують **інновації в управлінні закладами освіти**: трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи; використання рейтингових систем при вивченні ефективності методичної роботи в навчальних закладах; створення ситуації успіху; особистісно орієнтоване навчання. Вони спрямовують свою діяльність на забезпечення індивідуального, особистісно орієнтованого підходу до навчання й виховання дітей; розвиток нового типу відносин між дошкільними, загальноосвітніми, позашкільними навчальними закладами та сім'єю на основі партнерства, взаємодії із суб'єктами виховання, розвитку усіх психологічних процесів через створення розвивального середовища. До провідних напрямків їх діяльності належать: підвищення ефективності методичної роботи з педагогічними кадрами, участь у міжнародних проектах, програмах; покращення результативності проведення методичних заходів; трансформація процесу навчання, позиційна аргументація оцінок, використання проблемних завдань, розробка системи уроків, створення бази даних за результатами втілення інноваційних ідей у навчальному процесі.

Інновації в дошкільній освіті Кіровоградщини значною мірою сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу завдяки застосуванню технологій комплексного групового навчання; інформаційних технологій навчання; музико-терапевтичної технології «ПіснеЗнайка»; інтерактивних технологій навчання.

З усіх освітніх інновацій, які впроваджуються в навчальних закладах Кіровоградської області, 21 % складають інновації у дошкільній освіті (Бобринецький, Новгородківський, Добровеличківський, Новомиргородський, Олександрійський, Петрівський, Ульяновський райони, м. Кіровоград, м. Олександрія).

Інновації в початковій освіті зорієнтовані на цілеспрямоване поєднання умов, за яких створюється можливість досягти значних результатів у початковій освіті як окремо взятої особистості, так і колективу в цілому. До

основних проблем, над якими працюють педагоги початкової школи належать: ТРВЗ-теорія розв'язання винахідницьких задач; технологія розвивального навчання; формування критичного мислення у молодших школярів; особистісно орієнтована освіта дітей 6-10 років, Програма «Крок за кроком»; формування образного мислення учнів. Реалізація цих проблем дає можливість створити реальні умови для розвитку в учнів початкових класів критичного способу мислення, спонукання їх до отримання інформації на основі досвіду та формування на її ґрунті аналітичного судження, вирішення нових дидактичних завдань за допомогою програмно-педагогічних засобів з предметів, активізації пізнавальної діяльності учнів, залучення їх до активного процесу одержання знань, до творчої діяльності на уроці.

Інновації в навчально-виховному процесі середньої школи запроваджуються на основі освоєння та застосування всеукраїнського перспективного педагогічного досвіду.

Зокрема, впроваджується *Проектна технологія* (автор Шацький С.Т.) в 22 закладах області. Провідна педагогічна ідея: навчити учнів працювати самостійно, розвивати інтелектуальні вміння та навички, критично сприймати інформацію, самостійно аналізувати її, формувати уміння пошуку, систематизації, зберігання та передавання інформації.

Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи (автори Калініченко Н.А., Постельняк А.І.) впроваджується в 19 закладах області. Провідна педагогічна ідея: покращити психологічний мікроклімат у шкільному колективі. Підвищити успішність та якість знань учнів. Досягти оптимального рівня вихованості школярів. Створити сприятливі умови для розвитку творчих здібностей дітей.

Інтерактивні технології навчання (автори: Пометун О.І., Пироженко Л.В.) впроваджуються в 12 закладах області. Провідна педагогічна ідея: підвищення рівня навчальних досягнень учнів, якості знань, рівня оволодіння основними розумовими операціями. Формування в учнів основ наукового світогляду, пізнавальної активності і культури розумової праці, вироблення вміння самостійно здобувати знання, застосовувати їх у своїй практичній діяльності.

Технологія комплексного групового навчання (автори: Дяченко В.К., Цукерман Г.О.) впроваджуються в 11 закладах області. Провідна педагогічна ідея: активізація результативності навчання учнів, реалізація їх природного прагнення до спілкування, взаємоповаги і співпраці, формування особистості з гнучким розумом, розвиненими потребами до подальшого пізнання та самостійних дій.

Інформаційні технології навчання (автор Єршов А.П.) впроваджуються в 9 закладах області. Провідна педагогічна ідея: формування готовності особистості до самостійної інформаційної діяльності в сучасному інформаційному суспільстві; розвиток інформаційної культури учнів, забезпечення рівного доступу учнів до інформаційних комп'ютерних технологій з метою розвитку їхніх індивідуальних нахилів, потреб і можливостей.

Педагогічна технологія «*Створення ситуації успіху*» (автор Пехота О.М.) впроваджується у 8 закладах області. Провідна педагогічна ідея: використання зазначеної технології у процесі вивчення учнями стану свого фізичного розвитку; формування в учнів віри у свої можливості, установки на позитивні перспективи у майбутньому; розвиток творчого потенціалу учнів; гартування характеру учнів, підвищення життєвої стійкості, здатності до протидії.

У практику роботи дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів Кіровоградщини впроваджуються **інновації з фізичної культури, реабілітаційної педагогіки та здорового способу життя**, де провідними напрямками роботи є: формування відповідального ставлення до власного здоров'я у підлітків та молоді, накопичення відповідних знань і вмінь, усвідомлення особистісних потреб і мотивів, визначення ціннісних орієнтацій.

Інновації в позашкільній освіті регіону спрямовані на виховання громадянської відповідальності старшокласників; формування творчих здібностей учнів, що передбачає цілеспрямований розвиток творчої особистості з високим рівнем інтелекту та життєвих компетентностей, готової до виконання соціальної та професійної діяльності у майбутньому.

Професія учителя вимагає особливої чутливості до тенденцій суспільного буття, що постійно змінюються, здатності до адекватного сприйняття, потреб суспільства і відповідного коригування своєї роботи.

Школа як один із найважливіших інститутів соціалізації людини, підготовки молоді до ролі активних суб'єктів майбутніх суспільних процесів повинна бути винятково уважною як до нових реалій і тенденцій суспільного розвитку, так і до нововведень у сфері змісту, форм і методів навчання та виховання. Інноваційність має характеризувати професійну діяльність кожного вчителя. Нововведення (інновації) не виникають самі собою, а є результатом наукових пошуків, аналізу, узагальнення педагогічного досвіду.

ІННОВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ

Петрівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Петрівської районної ради Кіровоградської області

Тема: Створення ситуації успіху.

Адреса: вул. Молодіжна, 55, с. Петрівське, Петрівський р-н,
Кіровоградська обл., 28382.

Телефон: (0237) 9-26-93.

E-mail: petrove_osvita@ukr.net.

Автор: О. Пехота.

Діяльність педагогів навчального закладу зорієнтована на цілеспрямоване поєднання умов, за яких створюється можливість досягти значних результатів у навчально-виховному процесі.

Провідна ідея досвіду: розробка нових форм навчально-виховної роботи, освітніх технологій, моделі управління Школою успіху.

Директор: Гнатюк Лідія Григорівна.

Долинський міжшкільний навчально-виробничий комбінат м. Долинської Кіровоградської області

Тема: Ефективні форми трудової підготовки учнів сільської школи.

Адреса: вул. Мічуріна, 174, м. Долинська, Кіровоградська обл., 28500.

Телефон: (0234) 3-10-04.

E-mail: dolin_vo@ukr.net.

Автор: Н. Калініченко.

Провідна педагогічна ідея: упровадження профільного та професійного навчання для старшокласників сільської школи.

Директор: Скороход Олександр Іванович.

Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання «Школа козацько-лицарського виховання І-ІІ ступенів № 21 - суспільно-гуманітарний ліцей - дошкільний навчальний заклад Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»

Тема: Особистісно орієнтована освіта дітей 6-10 років, Програма «Крок за кроком».

Адреса: вул. Берегова, 1, м. Кіровоград, 25006.

Телефон: (0522) 56-90-11.

E-mail: School21bal@yandex.ru.

Автор: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» та Міжнародний центр для дітей (Вашингтон, США). Програма адаптована А. Кендюховою.

Педагогічний колектив навчально-виховного об'єднання спрямовує свою діяльність на забезпечення індивідуального, особистісно орієнтованого підходу до навчання й виховання дітей; розвиток нового типу відносин між загальноосвітнім навчальним закладом та сім'єю на основі партнерства;

інтерактивної взаємодії із суб'єктами виховання; розвиток усіх психологічних процесів через створення розвивального середовища.

Провідні напрямки роботи: трансформація процесу навчання, позиційна аргументація оцінок, використання проблемних завдань, розробка системи уроків, створення бази даних за результатами втілення інноваційних ідей у навчальному процесі.

Директор: Засінець Людмила В'ячеславівна.

**Центр методичної та соціально-психологічної служби
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області**

Тема: Комп'ютеризація діяльності методичної служби.

Адреса: вул. Васнецова, 43, м. Кіровоград, 25015.

Телефон: (0522) 24-07-24.

E-mail: metodcenter11@gmail.com.

Автор: Н. Морзе. Адаптовано Б. Набокою, М. Чалою.

Провідні напрямки роботи: підвищення ефективності методичної роботи з педагогічними кадрами, результативності проведення методичних заходів, участь у міжнародних проектах, програмах, інформатизація діяльності ЦМСПС.

Директор: Пахолівецька Марцеліна Володимирівна.

**Методичний кабінет відділу освіти Олександрівської районної
державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Комп'ютеризація діяльності методичної служби.

Адреса: вул. Леніна, 50, смт Олександрівка, Олександрівський р-н, Кіровоградська обл., 27300.

Телефони: (0242) 3-22-14, 3-23-15.

E-mail: osvita_alex@rambler.ru.

Автор: Н. Морзе. Адаптовано Б. Набокою, М. Чалою.

Провідні напрямки роботи: підвищення ефективності методичної роботи з педагогічними кадрами, результативності проведення методичних заходів; участь у міжнародних проектах, програмах; інформатизація діяльності РМК.

Завідувач: Томеєва Лідія Миколаївна.

**Центр методичної та соціально-психологічної служби
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області**

Тема: Особистісно орієнтоване навчання.

Адреса: вул. Васнецова, 43, м. Кіровоград, 25015.

Телефон: (0522) 24-07-24.

E-mail: metodcenter11@gmail.com.

Автори: С. Подмазін, О. Савченко.

Провідні напрямки роботи: підвищення результативності роботи з педагогічними кадрами та ефективності навчально-виховного процесу в навчальних закладах.

Директор: Пахолівецька Марцеліна Володимирівна.

**Методичний кабінет відділу освіти
Новоукраїнської районної державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Особистісно орієнтоване навчання.

Адреса: вул. Леніна, 59, м. Новоукраїнка, Кіровоградська обл., 27100.

Телефони: (0251) 2-11-48, 2-10-46, 2-22-55.

E-mail: mtod_kab@nu.kw.ukrtel.net.

Автори: С. Подмазін, О. Савченко.

Провідні напрямки роботи: підвищення ефективності методичної роботи з педагогічними кадрами; участь у міжнародних проектах, програмах; підвищення результативності проведення методичних заходів; інформатизація діяльності РМК.

Завідувач: Каєнко Наталія Георгіївна.

**Маловисківська загальноосвітня школа № 3 I-III ступенів
Маловисківської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: вул. 20-річчя Жовтня, 3, м. Мала Виска, Кіровоградська обл., 26200.

Телефон: (0258) 5-36-40.

E-mail: sashafan@ukr.net.

Автори: Н. Калініченко, А. Постельняк.

Провідні напрямки роботи: гуманізація навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу.

Директор: Лойтра Людмила Іванівна.

**Петрівська загальноосвітня школа II-III ступенів
Петрівської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: вул. Литвинова, 12а, смт Петрове, Кіровоградська обл., 28300.

Телефони: (0237) 9-75-01, 9-73-13.

E-mail: petrove_osvita@ukr.net.

Автори: Н. Калініченко, А. Постельняк.

Провідні напрямки роботи: покращення психологічного мікроклімату у шкільному колективі; підвищення успішності та якості знань учнів; досягнення оптимального рівня вихованості школярів; створення сприятливих умов для розвитку обдарувань та здібностей школярів.

Директор: Романова Людмила Миколаївна.

**Павлиська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1
імені В.О. Сухомлинського Онучрїївської районної ради
Кіровоградської області**

Тема: Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: вул. Сухомлинського, 4, смт Павлиш, Онучрїївський р-н, Кіровоградська обл., 28100.

Телефон: (0238) 9-72-02.

E-mail: rono07@mail.ru.

Автори: Н. Калініченко, А. Постельняк.

Провідні напрямки роботи: гуманізація навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу.

Директор: Деркач Валентина Федорівна.

**Станкуватська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів
Вільшанської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Трансформація педагогічних ідей В. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: с. Станкувате, Вільшанський р-н, Кіровоградська обл., 26608.

Телефон: (0250)95-7-38.

E-mail: rvovl@list.ru.

Автор: Л. Дегтяренко.

Провідні напрямки роботи: гуманізація навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу; виховання учнів на традиціях національної культури.

Директор: Діордієва Наталія Олександрівна.

**Комунальний заклад «Петрівський навчально-виховний комплекс
«загальноосвітня школа ІІ-ІІІ ступенів–гімназія»
Петрівської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: вул. Литвинова, 18, смт Петрове, Кіровоградська обл., 28300.

Телефон: (0237) 9-73-13.

E-mail: petrove_osvita@ukr.net.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідні напрямки роботи: формування освітнього простору, що створює стійку мотивацію до пізнавальної діяльності; систематичне використання інтерактивних технологій у роботі вчителів гімназії; накопичення та систематизація даних щодо організації навчання і розвитку учнів за умов системного застосування інтерактивних технологій навчання; підвищення рівня навчальних досягнень учнів, якості знань, рівня оволодіння основними розумовими операціями; результативне оволодіння методами та прийомами науково-дослідницької роботи, зв'язок засвоєння навчального матеріалу з

різними видами навчальних занять, нетрадиційними формами навчальної діяльності; формування в учнів основ наукового світогляду, пізнавальної активності і культури розумової праці, вміння самостійно здобувати знання, застосовувати їх у своїй практичній діяльності.

Директор: Ветрова Алла Степанівна.

**Кіровоградська гімназія нових технологій навчання
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області**

Тема: Використання мультимедійних засобів навчання у процесі викладання фізики.

Адреса: вул. Беляєва, 1, м. Кіровоград, 25013.

Телефон: (0522) 56-57-95.

E-mail: lskrasnova@yandex.ru.

Автор: НМЦ засобів навчання Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Провідні напрямки роботи: визначення вихідних вимог до мультимедійного обладнання кабінету фізики; формування у вчителів та учнів умінь роботи з мультимедійними засобами; піднесення рівня викладання фізики та його результативності.

Директор: Краснова Любов Степанівна.

**Методичний кабінет відділу освіти Петрівської районної державної
адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Використання рейтингових систем при вивченні ефективності методичної роботи в навчальних закладах.

Адреса: вул.Комінтерна, 5, смт Петрове, Кіровоградська обл., 28300.

Телефон: (0237) 9-13-98.

E-mail: petrove_osvita@ukr.net.

Автори: Б. Тевлін, Н. Чепурна.

Провідні напрямки роботи: підвищення ефективності методичної роботи з педагогічними кадрами.

Завідувач: Лепська Ольга Павлівна.

**Методичний кабінет відділу освіти Добровеличківської районної
державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Використання рейтингових систем при вивченні ефективності методичної роботи в навчальних закладах.

Адреса: пр. Колгоспний, 5, смт Добровеличківка, Кіровоградська обл., 27000.

Телефон: (0253) 2-20-22.

E-mail: vodv72@mail.ru.

Автори: Б. Тевлін, Н. Чепурна.

Провідні напрямки роботи: підвищення ефективності методичної роботи з педагогічними кадрами.

Завідувач: Калашник Олена Анатоліївна.

ІННОВАЦІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання ліцей - школа - дошкільний навчальний заклад «Вікторія-П» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області

Тема: Інформаційні технології навчання.

Адреса: просп. Правди, 20, м. Кіровоград, 25030.

Телефони: (0522) 56-32-68, 37-18-20.

E-mail: viktorija_p@kw.ukrtel.net.

Автор: А. Єршов.

Провідна педагогічна ідея полягає в підготовці особистості до самостійної інформаційної діяльності в сучасному інформаційному суспільстві.

Директор: Пахомова Світлана Вікторівна.

Дошкільний навчальний заклад «Світанок» Новгородківської районної ради Кіровоградської області

Тема: Упровадження елементів програми всебічного розвитку дитини «Крок за кроком».

Адреса: вул. Леніна, 9, смт Новгородка, Кіровоградська обл., 28200.

Телефон: (052241) 2-09-60.

E-mail: nvo05@mail.ru.

Автор: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком».

Провідна педагогічна ідея полягає в розвитку взаємоповаги та толерантності дошкільників та молодших школярів.

Директор: Калашнік Катерина Юхимівна.

Дошкільний навчальний заклад № 1 «Рудана», ясла-садок Петрівської районної ради Кіровоградської області

Тема: Музико-терапевтична технологія «ПіснеЗнайка».

Адреса: вул. Литвинова, 3А, смт Петрове, Кіровоградська обл., 28300.

Телефон: (052237) 9-79-77.

E-mail: petrove_osvita@ukr.net.

Автор: Н. Яновська.

Провідна педагогічна ідея полягає в створенні умов для всебічно гармонійного розвитку дошкільнят, ознайомлення їх із Всесвітом.

Директор: Колісник Валентина Володимирівна.

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 68 комбінованого типу Кіровоградської міської ради Кіровоградської області

Тема: Національне виховання дошкільників.

Адреса: вул. Конєва, 15-А, м. Кіровоград, 25031.

Телефон: (0522) 55-82-68.

E-mail: svitdytyny@mail.ru.

Автор: В. Каюков.

Провідна педагогічна ідея полягає у створенні системи роботи щодо виховання почуття національної гідності у дітей дошкільного віку.

Директор: **Отян Валентина Іванівна.**

Навчально-виховний комплекс «Кіровоградський колегіум - спеціалізований загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад - центр естетичного виховання» Кіровоградської міської ради

Тема: Екологічна стежина, операції «Біощит», «Мурашка» в системі роботи шкільного екологічного клубу.

Адреса: вул. Арсенія Тарковського, 25, м. Кіровоград, 25006.

Телефон: 3(0522) 2-16-54.

E-mail: nvk.kollegium11@gmail.com.

Автори: А. Лентюгіна, Т. Радченко.

Провідна педагогічна ідея полягає у формуванні екологічної свідомості, залученні дошкільників до природоохоронної діяльності. Робота з дітьми спрямована на прищеплення їм навичок безпечної поведінки під час відпочинку на природі.

Директор: **Максимова Олена Олегівна.**

Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів № 19 - дошкільний навчальний заклад «Лісова казка» Олександрійської міської ради Кіровоградської області

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: вул. Діброви, 91, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28000.

Телефон: (052235) 7-24-37.

E-mail: gorono28@rambler.ru.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея полягає в розвитку творчих здібностей дошкільників, їхніх пізнавальних інтересів, критичного мислення, уміння самостійно робити висновки, прислухатися до інших.

Директор: **Овчаренко Неля Євгенівна.**

Дошкільний навчальний заклад - ясла-садок № 39 Олександрійської міської ради Кіровоградської області

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: просп. Леніна, 130 а, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28000.

Телефон: (052235) 3-31-41.

E-mail: gorono28@rambler.ru.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея полягає в розвитку творчих здібностей дітей, образного мислення, уяви, фантазії.

Директор: **Нога Людмила Степанівна.**

**Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 43 комбінованого типу
Олександрійської міської ради Кіровоградської області**

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: просп. Леніна, 138, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28000.

Телефон: (052235) 3-67-51

E-mail: gogono28@rambler.ru.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея полягає в розвитку творчого потенціалу дитини-дошкільника, уміння діяти нестандартно в різних пізнавальних та життєвих ситуаціях; формування високого рівня розвитку пам'яті, мислення, уяви, чистої звуковимови.

Директор: **Семянів Валентина Іванівна.**

**Новомиргородський дошкільний навчальний заклад № 1 «Теремок»
Новомиргородської районної державної адміністрації
Кіровоградської області**

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: вул. Карла Маркса, 35, м. Новомиргород, Кіровоградська обл., 26000.

Телефон: (05256) 4-13-34.

E-mail: osvita_nm@ukr.net.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея полягає у впровадженні методологій ТРВЗ та ейдетики. Колектив закладу ставить собі за мету на елементарному рівні навчити дітей різним способам логічного мислення: порівняння, узагальнення, класифікація, систематизація.

Директор: **Тоток Олена Саїдівна.**

ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 4 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області

Тема: ТРВЗ - теорія розв'язання винахідницьких задач.

Адреса: вул. Калініна, 38, м. Кіровоград, 25006.

Телефон: (0522) 34-53-24.

E-mail: school_4_kir@mail.ru.

Автор: Г. Альтшуллер.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток мислення, що характеризується творчістю і дозволяє знайти нове, нестандартне розв'язання проблеми; покращення рівня навчальних досягнень учнів.

Директор: Лозовий Володимир Павлович.

Олександрійський навчально-виховний комплекс (ЗНЗ І-ІІ ступенів № 17-ліцей) Олександрійської міської ради Кіровоградської області

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: просп. Леніна, 130, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28000.

Телефон: (0235) 3-54-81.

E-mail: gorono28@rambler.ru.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: поліпшення навчального процесу в початковій школі.

Директор: Тонка Олена Леонідівна.

Помічянська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1 Добровеличківської районної державної адміністрації Кіровоградської області

Тема: ТРВЗ-теорія розв'язання винахідницьких задач.

Адреса: вул. Чехова, 2, м. Помічна, Добровеличківський р-н,
Кіровоградська обл., 27030.

E-mail: vodv72@mail.ru.

Автор: Г. Альтшуллер.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток ініціативи і творчого мислення учнів.

Директор: Коваленко Сергій Степанович.

Соколівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Кіровоградської районної державної адміністрації Кіровоградської області

Тема: ТРВЗ-теорія розв'язання винахідницьких задач.

Адреса: просп. Комсомольський, 1, с. Соколівське, Кіровоградський р-н,
Кіровоградська обл., 27641.

Телефон: 31-04-13.

E-mail: vokrda@mail.ru.

Автор: Г. Альтшуллер.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток ініціативи і творчого мислення учнів.

Директор: **Панчук Віра Андріївна.**

**Надлацька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Новоархангельської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Технологія розвивального навчання.

Адреса: с. Надлак, Новоархангельський р-н, Кіровоградська обл., 26150.

Телефон: (05255) 26197.

E-mail: narhvo@na.kw.ukrtel.net.

Автори: Л. Виготський, Д. Ельконін.

Провідна педагогічна ідея досвіду: активізація мислительної діяльності учнів; розвиток емоційної сфери учнів.

Директор: **Писакова Олена Павлівна.**

**Листопадівська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів
Новомиргородської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Технологія розвивального навчання.

Адреса: вул. Леніна, 49, с. Листопадове, Новомиргородський р-н, Кіровоградська обл.

E-mail: osvita_nm@ukr.net.

Автори: Л. Виготський, Д. Ельконін.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток пізнавальних здібностей учня, максимальне розкриття його індивідуальності.

Директор: **Барвінок Тамара Анатоліївна.**

**Червонокосянтинівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Петрівської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Інформаційні технології навчання.

Адреса: вул. Перемоги, 13, с. Червонокосянтинівка, Петрівський р-н, Кіровоградська обл., 28333.

Телефон: (0237) 9-45-32.

E-mail: petrove_osvita@ukr.net.

Автор: А. Єршов.

Провідна педагогічна ідея досвіду: створення умов для вирішення нових дидактичних завдань за допомогою програмно-педагогічних засобів із навчальних предметів; підвищення результативності й ефективності навчально-виховного процесу; розвиток особистості учнів, підвищення успішності та якості знань.

Директор: **Гавриленко Наталія Анатоліївна.**

Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання – «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 31 з гімназійними класами, центр дитячої та юнацької творчості «Сузір'я» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»

Тема: Формування критичного мислення у молодших школярів.

Адреса: вул. Попова, 11а, м. Кіровоград, 25028.

Телефон: (0522) 9-45-32.

E-mail: school_31_@ukr.net.

Автори: Дженні Стіл, Курт Мередіт, Чарлз Темпл.

Провідна педагогічна ідея досвіду: активізація мислительної діяльності учнів, залучення їх до активного процесу отримання знань, до творчої діяльності на уроці.

Директор: Тиханська Тетяна Іванівна.

Торговицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів ім. Є.Ф. Маланюка Новоархангельської районної ради Кіровоградської області

Тема: Формування критичного мислення у молодших школярів.

Адреса: вул. І. Сірка, 17, с. Торговиця, Новоархангельський р-н, Кіровоградська обл., 26106.

Телефон: (05255) 27241.

E-mail: narhvo@na.kw.ukrtel.net.

Автори: Дженні Стіл, Курт Мередіт, Чарлз Темпл.

Провідна педагогічна ідея досвіду: подача інформації для усвідомленого сприйняття її учнями, прояву власної інтелектуальної діяльності (аргументованість висновків, логічність викладу, здатність змінювати думку та особисту позицію).

Директор: Аліщенко Альберт Іванович.

Устинівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Устинівської районної державної адміністрації Кіровоградської області

Тема: Формування критичного мислення у молодших школярів.

Адреса: вул. Ювілейна, 12, смт Устинівка, Кіровоградська обл., 28600.

Телефон: (0259) 4-11-40.

E-mail: osvita7@mail.ru.

Провідна педагогічна ідея досвіду: сприяння формуванню критичного мислення учнів.

Директор: Зборовська Ольга Олександрівна.

Спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 7 Світловодської міської ради Кіровоградської області

Тема: Формування критичного мислення у молодших школярів.

Адреса: вул. Приморська, 70 а, м. Світловодськ, Кіровоградська обл., 27500.

Телефони: (0236) 2-64-49, 2-98-23.

E-mail: metod.zenit.kr.ua@rambler.ru.

Автори: Дженні Стіл, Курт Мередіт, Чарлз Темпл.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування пізнавального інтересу в учнів, уміння вільно висловлювати власні думки, розвиток мислення, внутрішньої мотивації до цілеспрямованого навчання.

Директор: Колесник Анжела Леонідівна.

Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів № 16 - дитячий юнацький центр «Лідер» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»

I. Тема: Формування критичного мислення у молодших школярів.

Адреса: пров. Фортечний, 7, м. Кіровоград, 25001.

Телефони: (0522) 22-14-05, 22-14 –22.

E-mail: NVOZLN16@ukr.net.

Автори: Дженні Стіл, Курт Мередіт, Чарлз Темпл.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток в учнів початкових класів критичного способу мислення, спонукання до пошуку інформації самостійно та формування на її ґрунті аналітичного судження.

II. Тема: Особистісно орієнтована освіта дітей 6-10 років, Програма «Крок за кроком».

Автори: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» та Міжнародний центр для дітей (Вашингтон, США). Програма адаптована А. Кендюховою.

Провідна педагогічна ідея досвіду: особистісно зорієнтоване навчання на уроках математики; створення умов для виявлення індивідуальних здібностей та інтересів учнів під час вивчення математики, забезпечення їх реалізації у пізнанні, навчальній діяльності та поведінці.

Директор: Міщенко Марія Григорівна.

Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання «Школа козацько-лицарського виховання І-ІІ ступенів № 21 - суспільно-гуманітарний ліцей - дошкільний навчальний заклад Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»

Тема: Особистісно орієнтована освіта дітей 6-10 років, Програма «Крок за кроком».

Адреса: вул. Берегова, 1, м. Кіровоград, 25007.

Телефон: (0522) 56-90-11.

E-mail: School21bal@yandex.ru.

Автори: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» та Міжнародний центр для дітей (Вашингтон, США). Програма адаптована А. Кендюховою.

Провідна педагогічна ідея досвіду: трансформація процесу навчання, а не тільки контроль і оцінка результатів, позиційна аргументація оцінок, використання проблемних завдань, розробка системи уроків для учнів

початкових класів, створення бази даних за результатами втілення інноваційних ідей у навчальному процесі.

Директор: Засінець Людмила В'ячеславівна.

**Добровеличківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1
Добровеличківської районної державної адміністрації
Кіровоградської області**

Тема: Особистісно орієнтована освіта дітей 6-10 років, Програма «Крок за кроком».

Адреса: вул. Фрунзе, 121, смт Добровеличківка, Кіровоградська обл., 27000.

Телефони: (0253) 5-16-67, 5-16-69.

E-mail: vodv72@mail.ru.

Автори: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» та Міжнародний центр для дітей (Вашингтон, США). Програма адаптована А. Кендюховою.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування вмінь опрацьовувати навчальний матеріал з використанням додаткових джерел інформації, розширення знань, розвиток зв'язного мовлення, згуртування дитячого колективу.

Директор: Панченко Тетяна Іванівна.

**Войнівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Олександрійської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Впровадження елементів програми всебічного розвитку дитини «Крок за кроком».

Адреса: вул. Леніна, 117 а, с. Войнівка, Олександрійський район, Кіровоградська обл.

Телефон: (0523) 56-66-25.

E-mail: alexrvo@alex.kw.ukrtel.net.

Автори: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» та Міжнародний центр для дітей (Вашингтон, США). Програма адаптована А. Кендюховою.

Провідна педагогічна ідея досвіду: виховання соціально спрямованої і відповідальної поведінки учнів.

Директор: Покотило Світлана Валеріївна.

**Петрівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Петрівської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Формування образного мислення учнів.

Адреса: вул. Молодіжна, 55, с. Петрівське, Петрівський р-н, Кіровоградська обл., 28382.

Телефон: (0237) 9-26-93.

E-mail: petrove_osvita@ukr.net.

Автори: Абігайль Хаузен, Філіп Йєнавайн у співпраці з Елейн Чу, Керін де Санті (США); Л. Ванюшкіна, О. Рева (Росія). Програма адаптована Л. Кашубою.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток у дітей пластичності усіх психологічних функцій, розширення сфери.

Директор: Гнатюк Лідія Григорівна.

**Долинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 4
Долинської районної державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Музико-терапевтична технологія «ПіснеЗнайка».

Адреса: вул. Щорса, 1, м. Долинська, Кіровоградська обл., 28500.

Телефон: (0234) 5-12-33.

E-mail: dolin_vo@ukr.net.

Автор: Н. Яновська.

Провідна педагогічна ідея досвіду: упровадження музико-терапевтичної технології «ПіснеЗнайка» у навчально-виховний процес закладів освіти району.

Директор: Мигуль Сергій Миколайович.

ІННОВАЦІЇ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Методичний кабінет відділу освіти Маловисківської районної ради Кіровоградської області

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Жовтнева, 49, м. Мала Виска, Кіровоградська обл., 26200.

Телефон: (0258) 5-17-64.

E-mail: sashafan@ukr.net.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: адаптація проектної технології до уроків математики в умовах сільської школи.

Завідувач РМК: Грек Надія Василівна.

Кіровоградський обласний навчально-виховний комплекс (гімназія-інтернат - школа мистецтв) Кіровоградської обласної ради

I. *Тема:* Проектна технологія.

Адреса: вул. Дворцова, 7, м. Кіровоград, 25006.

Телефони: (0522) 22-17-52, 22-17-44, факс (0522) 24-96-95.

E-mail: prolisok_ua@kw.ukrtel.net.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: удосконалення змісту навчально-виховної роботи; активізація творчої діяльності учнів; формування духовної культури особистості.

II. *Тема:* Інтерактивні технології навчання на уроках музичного мистецтва.

Автор: Ч. Темпл, О. Уолтер, Д. Огле. Адаптовано Чорнопольським С.В. та Черненком С.В.

Провідна педагогічна ідея досвіду: підвищення ефективності навчально-виховного процесу на уроках музичного мистецтва; розвиток особистості учнів, формування стійких практичних умінь і навичок, підвищення успішності учнів та якості знань.

Директор: **Коротков Анатолій Єгорович.**

Петрівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Петрівської районної ради Кіровоградської області

I. *Тема:* Проектна технологія.

Адреса: вул. Молодіжна, 55, с. Петрівське, Петрівський р-н, Кіровоградська обл., 28382.

Телефон: (0237) 9-26-93.

E-mail: petrivske-petr-school.edukit.kr.ua.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: модернізація освітнього процесу шляхом його гуманізації, розвиток пізнавального інтересу учнів, формування у них умінь та навичок самостійного здобуття знань, умінь застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних та практичних завдань, їх здатності працювати у різноманітних групах, виконуючи різні соціальні ролі; прищеплення учням умінь здійснення дослідницької діяльності.

II. Тема: Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи.

Автори: Н. Калініченко, А. Постельняк.

Провідна педагогічна ідея досвіду: покращення психологічного мікроклімату у шкільному колективі. Підвищення успішності та якості знань учнів. Досягнення оптимального рівня вихованості школярів. Створення сприятливих умов для розвитку обдарувань дітей .

Директор: Гнатюк Лідія Григорівна.

**Помічянська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1
Добровеличківської районної державної адміністрації
Кіровоградської області**

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: вул. Чехова, 2, м. Помічна, Добровеличківський р-н,
Кіровоградська обл., 27030.

E-mail: vodv72@mail.ru.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея полягає в актуалізації обдарованості учнів.
Директор: Коваленко Сергій Степанович.

**Новостародубська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Петрівської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Степняка-Кравчинського, 7, с. Новий Стародуб, Петрівський р-н,
Кіровоградська обл., 28310.

Телефон: (0237) 9-41-69.

E-mail: novyi-starodub.edukit.kr.ua.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: модернізація освітнього процесу шляхом його гуманізації, розвиток пізнавального інтересу учнів, формування у них умінь та навичок самостійного здобуття знань, умінь застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних та практичних завдань, їх здатності працювати у різноманітних групах, виконуючи різні соціальні ролі; прищеплення учням умінь здійснення дослідницької діяльності.

Директор: Кудрик Людмила Борисівна.

**Балахівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Петрівської районної ради Кіровоградської області**

I. Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Шкільна, 4, смт Балахівка, Петрівський р-н, Кіровоградська обл., 28314.

Телефон: (0237) 9-23-59.

E-mail: balakhivka-school.edukit.kr.ua.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування вмінь здобувати знання самостійно, застосувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань, комунікативних навичок, уміння використовувати дослідницькі прийоми.

II. Тема: Інтерактивні технології навчання.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування освітнього простору, що створює стійку мотивацію до пізнавальної діяльності; підвищення рівня навчальних досягнень учнів, якості знань, рівня оволодіння основними розумовими операціями.

Директор: **Швиданенко Іван Іванович.**

Гімназія № 9 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області

I. Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Академіка Корольова, 27/21, м. Кіровоград, 25030.

Телефони: (0522) 56-32-75, 56-10-49, 56-50-89.

E-mail: gymnasium9kir@i.ua.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: сприяння розвитку активної пізнавальної діяльності, життєвих компетенцій; виховання ділових якостей лідерів, високих моральних якостей, зокрема співчутливого ставлення до дітей-сиріт, а також доброти, щедрості.

II. Тема: Інтерактивні технології навчання.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: підвищення фахового і методичного рівня вчителів та інтересу учнів до вивчення предметів суспільного циклу; покращення рівня навчальних досягнень учнів з вивчення суспільних дисциплін.

III. Тема: Технологія «Створення ситуації успіху».

Автор: О. Пехота.

Провідна педагогічна ідея досвіду: використання педагогічної технології «Створення ситуації успіху»; формування віри у свої можливості, установки на

позитивні перспективи у майбутньому; розвиток творчого потенціалу у визначенні свого результату, як успіху; гартування характеру учнів, підвищення життєвої стійкості, здатності до протидії.

IV. Тема: Формування громадянської компетентності школярів засобами курсу «Громадянська освіта» для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Автори: Р. Арцишевський, Т. Бакка, І. Гейко, В. Дубровський, Л. Дух, Р. Євтушенко, О. Кузьменко, С. Лисенко, О. Магдик, О. Мокрогуз, Т. Ремех, О. Фідря.

Провідна педагогічна ідея досвіду: поліпшення якості знань учнів; формування вмінь громадянської участі, почуття громадянської відповідальності; особистісних рис, притаманних громадянину демократичного суспільства.

Директор: **Коваленко Надія Миколаївна.**

Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів № 20 - дитячий юнацький центр «Сузір'я» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»

I. Тема: Проектна технологія.

Адреса: просп. Перемоги, 16, м. Кіровоград, 25002.

Телефони: (0522) 24-85-52, 32-29-19, 24-79-96.

E-mail: nvo20@rambler.ru, nvo20.klasna.com/uk.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: організація дослідницької роботи на уроках, встановлення ділових контактів, реалізація практичних потреб учнів.

II. Тема: Інтерактивні технології навчання.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: удосконалення умінь і навичок учнів аналізувати художні тексти.

III. Тема: Формування громадянської компетентності школярів засобами курсу «Громадянська освіта» для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Автори: Р. Арцишевський, Т. Бакка, І. Гейко, В. Дубровський, Л. Дух, Р. Євтушенко, О. Кузьменко, С. Лисенко, О. Магдик, О. Мокрогуз, Т. Ремех, О. Фідря.

Провідна педагогічна ідея досвіду: поліпшення якості знань учнів; формування вмінь громадянської участі, почуття громадянської відповідальності; особистісних рис, притаманних громадянину демократичного суспільства.

Директор: **Цибуля Наталія Олександрівна.**

**Іванівська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів
Світловодської районної державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Леніна, 124, с. Іванівка, Світловодський р-н, Кіровоградська обл., 27500.

Телефон: (0236) 5-02-24.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: патріотичне виховання школярів; створення відповідної навчально-матеріальної бази.

Директор: **Жаленко Віктор Миколайович.**

**Новоархангельська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2
Новоархангельської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Козацька, 112, смт Новоархангельськ, Кіровоградська обл., 26100.

Телефон: (05255) 21379.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування в учнів умінь розробляти та створювати проекти, працювати в парах та групах, вирішення проблемних питань і ситуацій.

Директор: **Гончар Тетяна Степанівна.**

**Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів № 9
Олександрійської міської ради Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: просп. Леніна, 82, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28000.

Телефон: (0235) 4-05-14.

E-mail: eduwiki.uran.net.ua.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: підготовка та використання проектів у процесі навчання учнів загальноосвітніх шкіл ІІ та ІІІ ступенів.

Директор: **Разуваєва Галина Болеславівна.**

**Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад
І-ІІІ ступенів № 19 – дошкільний навчальний заклад «Лісова казка»
Олександрійської міської ради Кіровоградської області**

І. Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Діброви, 91, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28000.

Телефон: (0235) 7-24-37.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток творчих здібностей учнів, формування вміння самостійно конструювати свої знання, уміння.

II. Тема: Інтерактивні технології навчання.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток творчих здібностей учнів, їхніх пізнавальних інтересів, критичного мислення, вміння самостійно робити висновки.

III. Тема: Інформаційні технології в моделюванні сучасного уроку математики, інформатики.

Автор: Я. Виклюк.

Провідна педагогічна ідея досвіду: забезпечення рівного доступу учнів до інформаційних комп'ютерних технологій з метою розвитку їхніх індивідуальних нахилів, потреб і можливостей.

Директор: **Овчаренко Неля Євгенівна.**

**Навчально-виховний комплекс
«Олександрійський колегіум – спеціалізована школа»
Олександрійської міської ради Кіровоградської області**

I. Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. 6-го грудня, 97, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28008.

Телефон: (05235) 33291, 33191.

E-mail: kolegium.com.ua.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: упровадження профільного та професійного навчання для старшокласників, адаптація учнів до мовленнєвого німецького простору, отримання німецькомовного диплома.

II. Тема: Формування громадянської компетентності школярів засобами курсу «Громадянська освіта» для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Автори: Р. Арцишевський, Т. Бакка, І. Гейко, В. Дубровський, Л. Дух, Р. Євтушенко, О. Кузьменко, С. Лисенко, О. Магдик, О. Мокрогуз, Т. Ремех, О. Фідря.

Провідна педагогічна ідея досвіду: поліпшення якості знань учнів; формування вмінь громадянської участі, почуття громадянської відповідальності; особистісних рис, притаманних громадянинові демократичного суспільства.

Директор: **Коваленко Сергій Петрович.**

Долинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1

Долинської районної державної адміністрації Кіровоградської області

Тема: *Проектна технологія.*

Адреса: вул. Жовтнева, 4а, м. Долинська, Кіровоградська обл., 28500.

Телефон: (0234) 5-16-06.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: створення творчих проектів, відеофільмів; застосування на уроках образотворчого мистецтва і трудового навчання краєзнавчих та народознавчих матеріалів.

Директор: Пустовойт Володимир Іванович.

**Долинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2 ім. А.С. Макаренка
Долинської районної державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Шевченка, 6, м. Долинська, Кіровоградська обл., 28500.

Телефон: (0234) 3-17-93.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: створення творчих проектів, відеофільмів; застосування на уроках образотворчого мистецтва і трудового навчання краєзнавчих та народознавчих матеріалів.

Директор: Бойко Галина Іванівна.

**Навчально-виховний комплекс «Голованівська загальноосвітня школа
І-ІІІ ступенів ім. Т.Г. Шевченка - гімназія»
Голованівської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Мікляя, 5, смт Голованівськ, Кіровоградська обл., 26500.

Телефон: (0252) 2-16-38.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: створення моделей, рекомендацій, порад щодо впровадження досягнень інформаційно-комп'ютерних технологій у практику.

Директор: Томашевська Ольга Юріївна.

**Навчально-виховний комплекс «Розкішненська загальноосвітня
школа І-ІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад»
Голованівської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Садова, с. Розкішне, Голованівський р-н, Кіровоградська обл., 26550.

Телефон: (0252) 25-3-40.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток пізнавального інтересу учнів; залучення батьків та громадськості до здійснення освітніх проектів.

Директор: Зем'янкевич Дарія Іванівна.

**Навчально-виховний комплекс «Перегонівська загальноосвітня школа
I-III ступенів - дошкільний навчальний заклад»
Голованівської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Енгельса, с. Перегонівка, Голованівський р-н, Кіровоградська обл., 26522.

Телефон: (0252) 24-4-19.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: застосування методу проектів з метою оптимізації навчальної діяльності.

Директор: **Баранова Катерина Карпівна.**

**Панчівська загальноосвітня школа I-III ступенів
Новомиргородської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Шкільна, 1, с. Панчеве, Новомиргородський р-н, Кіровоградська обл., 26034.

Телефон: (0256) 9-51-84.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розв'язання проблеми мотивації, створення позитивної атмосфери навчання, застосування учнями знань на практиці для розв'язання життєвих і особистісних проблем.

Директор: **Швець Світлана Василівна.**

**Новоукраїнська гімназія № 7
Новоукраїнської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Леніна, 48, м. Новоукраїнка, Кіровоградська обл., 27100.

Телефон: (0251) 2-21-50.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток пізнавального інтересу учнів; формування умінь самостійного здобуття знань, здійснення дослідницької діяльності.

Директор: **Тоток Тетяна Василівна.**

**Вільшанська загальноосвітня школа I-III ступенів
Вільшанської районної ради Кіровоградської області**

I. Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Миру, 37, смт Вільшанка, Кіровоградська обл., 26600.

Телефон: (0250) 9-75-45.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: упровадження проектних технологій у практику роботи.

II. Тема: Інтерактивні технології навчання.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування в учнів позитивної мотивації до навчання, розвиток комунікативних навичок, упевненості учня у власній цінності.

Директор: **Несміх Марія Федорівна.**

Бережинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Кіровоградської районної державної адміністрації Кіровоградської області

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Боженка, 97а, с. Бережинка, Кіровоградський р-н, Кіровоградська обл., 27605.

Телефон: (0522) 31-63-59.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: навчити учнів працювати самостійно, розвивати інтелектуальні вміння та навички.

Директор: **Буртак Катерина Володимирівна.**

Великосеверинівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Кіровоградської районної державної адміністрації Кіровоградської області

Тема: Проектна технологія.

Адреса: вул. Леніна, 2а, с. Велика Северинка, Кіровоградський р-н, Кіровоградська обл., 27613.

Телефон: (0522) 31-23-48.

Автор: С. Шацький.

Провідна педагогічна ідея досвіду: навчити учнів критично сприймати інформацію, самостійно аналізувати її, формувати уміння пошуку, систематизації, зберігання та передавання інформації, раціонально використовувати комп'ютер, Інтернет.

Директор: **Голота Леонід Олексійович.**

Маловисківська загальноосвітня школа № 3 І-ІІІ ступенів Маловисківської районної ради Кіровоградської області

Тема: Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: вул. 20-річчя Жовтня, 3, м. Мала Виска, Кіровоградська обл., 26200.

Телефон: (0258) 5-36-40.

Автори: Н. Калініченко, А. Постельняк.

Провідна педагогічна ідея досвіду: гуманізація навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу.

Директор: **Лойтра Людмила Іванівна.**

**Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів №10
Олександрійської міської ради Кіровоградської області**

Тема: Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: вул. Зверева, 13, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28006.

Телефон: (0235) 9-75-01.

E-mail: oleksandria-znz10.edukit.kr.ua.

Автори: Н. Калініченко, А. Постельняк.

Провідна педагогічна ідея досвіду: виховання в учнів моральних якостей на основі творів В.О. Сухомлинського.

Директор: **Петренко Тетяна Іванівна.**

**Устинівська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів
Устинівської районної державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: вул. Кошового, 8, смт Устинівка, Кіровоградська обл., 28600.

Телефон: (0239) 4-13-92.

Автори: Н. Калініченко, А. Постельняк.

Провідна педагогічна ідея досвіду: гуманізація навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу.

Директор: **Соколовська Ольга Михайлівна.**

**Докучаєвська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Устинівської районної державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: вул. Шкільна, с. Докучаєво, Устинівський район, Кіровоградська обл., 28631.

Телефон: (0239) 3-13-40.

Автори: Н. Калініченко, А. Постельняк.

Провідна педагогічна ідея досвіду: гуманізація навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу.

Директор: **Добрянська Лариса Михайлівна.**

**Павлівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1
імені В.О. Сухомлинського Онуфріївської районної ради
Кіровоградської області**

Тема: Трансформація педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: вул. Сухомлинського, 4, смт Павлиш, Онуфріївський р-н, Кіровоградська обл., 28100.

Телефон: (0238) 9-72-02.

Автори: Н. Калініченко, А. Постельняк.

Провідна педагогічна ідея досвіду: гуманізація навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу.

Директор: **Деркач Валентина Федорівна.**

Станкуватська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів Вільшанської районної ради Кіровоградської області

Тема: Трансформація педагогічних ідей В. Сухомлинського в практику роботи школи.

Адреса: с. Станкувате, Вільшанський р-н, Кіровоградська обл., 26608.

Телефон: (0250) 9-57-38.

Автор: Л. Дегтяренко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: гуманізація навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу; виховання учнів на традиціях національної культури.

Директор: **Діордієва Наталія Олександрівна.**

Луганська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Петрівської районної ради Кіровоградської області

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: вул. Шкільна, 29, с. Луганка, Петрівський р-н, Кіровоградська обл., 28335.

Телефон: (0237) 9-24-18.

E-mail: luhanka-school.edukit.kr.ua.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування освітнього простору, що створює стійку мотивацію до пізнавальної діяльності, впровадження інтерактивних технологій у навчально-виховний процес; підвищення рівня навчальних досягнень учнів, якості знань, рівня оволодіння основними розумовими операціями; формування в учнів основ наукового світогляду, пізнавальної активності і культури розумової праці, вміння самостійно здобувати знання, застосовувати їх у своїй практичній діяльності.

Директор: **Родзінський Віктор Васильович.**

Володимирівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Петрівської районної ради Кіровоградської області

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: вул. Леніна, 58, с. Володимирівка, Петрівський р-н, Кіровоградська обл., 28326.

Телефон: (0237) 9-42-94.

E-mail: volodymyrivka-petr-school.edukit.kr.ua.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: підвищення рівня навчальних досягнень учнів, якості знань, рівня оволодіння основними розумовими операціями; формування в учнів основ наукового світогляду, пізнавальної активності і культури розумової праці, розвиток уміння самостійно здобувати знання, застосовувати їх у своїй практичній діяльності.

Директор: **Гаврилова Валентина Олексіївна.**

**Липнязька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1
Добровеличківської районної державної адміністрації
Кіровоградської області**

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: вул. Леніна, 10, с. Липняжка, Добровеличківський р-н, Кіровоградська обл., 27015.

Телефон: (0253) 28216.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування здорового способу життя, навичок вільного орієнтування у природному, техногенному, побутовому, соціальному середовищі та вміння надавати допомогу собі та оточуючим.

Директор: **Шеремет Олександр Андрійович.**

**Захарівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Світловодської районної державної адміністрації
Кіровоградської області**

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: вул. Гагаріна, 6, с. Захарівка, Світловодський р-н, Кіровоградська обл., 27500.

Телефон: (0236) 5-47-99.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток інтересу школярів до вивчення природничих дисциплін та підтримка талановитої молоді.

Директор: **Вишнівенко Валерій Миколайович.**

**Соколівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Кіровоградської районної державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: просп. Комсомольський, 1, с. Соколівське, Кіровоградський р-н, Кіровоградська обл., 27641.

Телефон: (0522) 31-04-13.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток пізнавальної активності учнів, виховання творчої особистості, створення атмосфери співробітництва, реалізація принципів особистісно орієнтованого навчання.

Директор: Панчук Віра Андріївна.

Високобайрацький навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад» Кіровоградської районної державної адміністрації Кіровоградської області

Тема: Інтерактивні технології навчання.

Адреса: вул. Леніна, 6, с. Високі Байраки, Кіровоградський р-н, Кіровоградська обл., 27601.

Телефон: (0522) 31-65-41.

Автори: О. Пометун, Л. Пироженко.

Провідна педагогічна ідея досвіду: впровадження кооперативних форм навчальної діяльності учнів в умовах сільської школи при мінімальному наповненні класу.

Директор: Єфімова Оксана Анатоліївна.

**Новоархангельська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2
Новоархангельської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Технологія комплексного групового навчання.

Адреса: вул. Козацька, 112, смт Новоархангельськ, Кіровоградська обл., 26100.

Телефон: (05255) 21379.

Автори: В. Дяченко, Г. Цукерман.

Провідна педагогічна ідея досвіду: активізація результативності навчання учнів, реалізація їх природного прагнення до спілкування, взаємоповаги і співпраці.

Директор: Гончар Тетяна Степанівна.

**Скалівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Новоархангельської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Технологія комплексного групового навчання.

Адреса: вул. Леніна, 39, с. Скалеве, Новоархангельський р-н, Кіровоградська обл., 26112.

Телефон: (0255) 536110.

Автори: В. Дяченко, Г. Цукерман.

Провідна педагогічна ідея досвіду: активізація результативності навчання учнів, реалізація їх природного прагнення до спілкування, взаємоповаги і співпраці.

Директор: Каушан Ярослав Іванович.

**Помічнлянська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3
Добровеличківської районної державної адміністрації
Кіровоградської області**

Тема: Технологія комплексного групового навчання.

Адреса: вул. Виноградна, 107, м. Помічна, Добровеличківський район,
Кіровоградська обл., 27030.

Телефон: (0253) 27227.

Автори: В. Дяченко, Г. Цукерман.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування особистості з гнучким розумом, розвиненими потребами до подальшого пізнання та самостійних дій, розвиток пізнавальної активності.

Директор: **Гринюк Ольга Михайлівна.**

**Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання ліцей - школа -
дошкільний навчальний заклад «Вікторія-П»
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»**

Тема: Інформаційні технології навчання.

Адреса: просп. Правди, 20, м. Кіровоград, 25030.

Телефони: (0522) 56-32-68, 37-18-20.

Автор: А. Єршов.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування готовності особистості до самостійної інформаційної діяльності в сучасному інформаційному суспільстві; розвиток інформаційної культури учнів.

Директор: **Пахомова Світлана Вікторівна.**

**Липнязька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1
Добровеличківської районної державної адміністрації
Кіровоградської області**

Тема: Інформаційні технології навчання.

Адреса: вул. Леніна, 10, с. Липняжка, Добровеличківський р-н,
Кіровоградська обл., 27015.

Телефон: (0253) 28216.

Автор: А. Єршов.

Провідна педагогічна ідея досвіду: збільшення динаміки уроків, підвищення якості знань, психоемоційний вплив історичних подій на свідомість учнів.

Директор: **Шеремет Олександр Андрійович.**

**Оситнязька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Кіровоградської районної державної адміністрації
Кіровоградської області**

Тема: Інформаційні технології навчання.

Адреса: вул. Жовтнева, 48, с. Оситняжка, Кіровоградський р-н,
Кіровоградська обл., 27610.

Телефон: (0522) 31-25-05.

Автор: А. Єршов.

Провідна педагогічна ідея досвіду: підвищення результативності навчання та інтересу до вивчення навчальних предметів.

Директор: Темченко Леніна Олексіївна.

Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання «Школа козацько-лицарського виховання І-ІІ ступенів № 21 -суспільно-гуманітарний ліцей - дошкільний навчальний заклад Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»

Тема: Технологія «Створення ситуації успіху».

Адреса: вул. Берегова, 1, м. Кіровоград, 25006.

Телефон: (0522) 56-90-11.

Автор: О. Пехота.

Провідна педагогічна ідея досвіду: гуманізація навчання математики як шлях підвищення інтересу до навчання.

Директор: Засінець Людмила В'ячеславівна.

Грузьківський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Кіровоградської районної державної адміністрації Кіровоградської області

Тема: Технологія «Створення ситуації успіху».

Адреса: вул. Сабліна, 32в, с. Грузьке, Кіровоградський р-н, Кіровоградська обл., 27632.

Телефон: (0522) 31-28-40.

Автор: О. Пехота.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток пізнавальної активності, творчих здібностей.

Директор: Будулатій Людмила Миколаївна.

Великосеверинівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Кіровоградської районної державної адміністрації Кіровоградської області

Тема: Формування образного мислення учнів.

Адреса: вул. Леніна, 2а, с. Велика Северинка, Кіровоградський р-н, Кіровоградська обл., 27613.

Телефон: (0522) 31-23-48.

Автори: Абігайль Хаузен, Філіп Йєнавайн у співпраці з Елейн Чу, Керін де Санті (США); Л.Ванюшкіна, О.Рева (Росія). Програма адаптована Л.В. Кашубою.

Провідна педагогічна ідея досвіду: формування образного мислення учнів, розвиток уміння використовувати знання як інструмент для вирішення поставлених проблем, генерування нових ідей, прийняття нестандартних рішень.

Директор: Голота Леонід Олексійович.

**Загальноосвітня школа І ступеня «Мрія»
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області**

Тема: Формування образного мислення учнів.

Адреса: вул. Беляєва, 23, м. Кіровоград, 25030.

Телефон: (0522) 56-31-75.

Автори: Абігайль Хаузен, Філіп Йєнавайн у співпраці з Елейн Чу, Керін де Санті (США); Л.Ванюшкіна, О.Рева (Росія). Програма адаптована Л. Кашубою.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток уміння спілкуватися, дотримуючись толерантного ставлення до співрозмовників; розвиток зв'язного мовлення; уміння чітко, лаконічно відповідати на запитання; сприяння розвитку естетичних почуттів; формування вміння здобувати інформацію шляхом знайомства з творами образотворчого мистецтва, інформаційними джерелами; формування прагнення пізнання світу, самоосвіти; вироблення вміння використовувати критичні зауваження на свою адресу з метою самовдосконалення.

Директор: **Титаренко Лілія Станіславівна.**

**Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області**

Тема: Формування образного мислення учнів.

Адреса: вул. Колгоспна, 73, м. Кіровоград, 25050.

Телефон: (0522) 34-99-02.

E-mail: school2.edukit.kr.ua.

Автори: Абігайль Хаузен, Філіп Йєнавайн у співпраці з Елейн Чу, Керін де Санті (США); Л. Ванюшкіна, О.Рева (Росія). Програма адаптована Л. Кашубою.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток уміння спілкуватися, дотримуючись толерантного ставлення до співрозмовників; розвиток зв'язного мовлення; уміння чітко, лаконічно відповідати на запитання; сприяння розвитку естетичних почуттів; формування вміння здобувати інформацію шляхом знайомства з творами образотворчого мистецтва, інформаційними джерелами; формування прагнення пізнання світу, самоосвіти; вироблення вміння використовувати критичні зауваження на свою адресу з метою самовдосконалення.

Директор: **Катеруша Лариса Леонідівна.**

**Златопільська гімназія м. Новомиргорода
Новомиргородської районної ради Кіровоградської області**

Тема: Формування образного мислення учнів.

Адреса: вул. Луначарського, 20, м. Новомиргород, Кіровоградська обл., 26000.

Телефон: (0256) 2-13-84.

E-mail: zlatopilska-gymnasium.edukit.kr.ua.

Автори: Абігайль Хаузен, Філіп Йєнавайн у співпраці з Елейн Чу, Керін де Санті (США); Л.Ванюшкіна, О.Рева (Росія). Програма адаптована Л. Кашубою.

Провідна педагогічна ідея досвіду: розвиток уміння спілкуватися, дотримуючись толерантного ставлення до співрозмовників; розвиток зв'язного мовлення; уміння чітко, лаконічно відповідати на запитання; сприяння розвитку естетичних почуттів; формування вміння здобувати інформацію шляхом знайомства з творами образотворчого мистецтва, інформаційними джерелами; формування прагнення пізнання світу, самоосвіти; вироблення вміння використовувати критичні зауваження на свою адресу з метою самовдосконалення.

Директор: Бирзул Віталій Леонідович.

Спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3 Світловодської міської ради Кіровоградської області

Тема: Формування громадянської компетентності школярів засобами курсу «Громадянська освіта» для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Адреса: вул. Леніна, 36, м. Світловодськ, Кіровоградська обл., 27501.

Телефон: (0236) 2-42-15.

Автори: Р. Арцишевський, Т. Бакка, І. Гейко, В. Дубровський, Л. Дух, Р. Євтушенко, О. Кузьменко, С. Лисенко, О. Магдик, О. Мокрогуз, Т. Ремех, О. Фідря.

Провідна педагогічна ідея досвіду: поліпшення якості знань учнів; формування вмінь громадянської участі, почуття громадянської відповідальності; особистісних рис, притаманних громадянинові демократичного суспільства.

Директор: Яблунівська Ірина Олексіївна.

Ліцей інформаційних технологій Олександрійської міської ради Кіровоградської області

Тема: Формування громадянської компетентності школярів засобами курсу «Громадянська освіта» для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Адреса: вул. Червоноармійська, 39, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28000.

Телефон: (0235) 2-25-92.

E-mail: oleksandria-lit.edukit.kr.ua.

Автори: Р. Арцишевський, Т. Бакка, І. Гейко, В. Дубровський, Л. Дух, Р. Євтушенко, О. Кузьменко, С. Лисенко, О. Магдик, О. Мокрогуз, Т. Ремех, О. Фідря.

Провідна педагогічна ідея досвіду: поліпшення якості знань учнів; формування вмінь громадянської участі, почуття громадянської відповідальності; особистісних рис, притаманних громадянинові демократичного суспільства.

Директор: Бутрименко Ольга Матвіївна.

**Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання № 25
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, природничо-математичний ліцей,
центр позашкільного виховання «Ліра» Кіровоградської міської ради
Кіровоградської області»**

Тема: Формування громадянської компетентності школярів засобами курсу «Громадянська освіта» для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Адреса: вул. Леваневського, 2-Б, м. Кіровоград, 25005.

Телефон: (0522) 34-52-57.

E-mail: nvk25.klasna.com/ru.

Автори: Р. Арцишевський, Т. Бакка, І. Гейко, В. Дубровський, Л. Дух, Р. Євтушенко, О. Кузьменко, С. Лисенко, О. Магдик, О. Мокрогуз, Т. Ремех, О. Фідря.

Провідна педагогічна ідея досвіду: поліпшення якості знань учнів; формування вмінь громадянської участі, почуття громадянської відповідальності; особистісних рис, притаманних громадянину демократичного суспільства.

Директор: **Матяшова Лілія Петрівна.**

**Первозванівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Кіровоградської районної державної адміністрації Кіровоградської області**

Тема: Формування громадянської компетентності школярів засобами курсу «Громадянська освіта» для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Адреса: вул. Гагаріна, 2а, с. Первозванівка, Кіровоградський р-н, Кіровоградська обл., 27652.

Телефон: (0522) 31-61-70.

Автори: Р. Арцишевський, Т. Бакка, І. Гейко, В. Дубровський, Л. Дух, Р. Євтушенко, О. Кузьменко, С. Лисенко, О. Магдик, О. Мокрогуз, Т. Ремех, О. Фідря.

Провідна педагогічна ідея досвіду: поліпшення якості знань учнів; формування вмінь громадянської участі, почуття громадянської відповідальності; особистісних рис, притаманних громадянину демократичного суспільства.

Директор: **Курілов Леонід Семенович.**

**Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання «Загальноосвітній
навчальний заклад І-ІІІ ступенів № 16 -дитячий юнацький центр «Лідер»
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»**

Тема: Використання мультимедійних засобів у процесі навчання математики.

Адреса: пров. Кріпосний, 7, м. Кіровоград, 25006.

Телефон: (0522) 23-02-12.

Автор: НМЦ засобів навчання Міністерства освіти і науки України.

Провідна педагогічна ідея досвіду: визначення вихідних вимог до мультимедійного обладнання кабінету математики; формування у вчителів та

учнів умінь роботи з мультимедійними засобами; піднесення рівня викладання математики та результативності процесу навчання.

Директор: Міщенко Марія Григорівна.

**Кіровоградська гімназія нових технологій навчання
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області**

Тема: Використання мультимедійних засобів при навчанні фізики.

Адреса: вул. Беляєва, 1, м. Кіровоград, 25030.

Телефон: (0522) 56-57-95.

E-mail: newtechn-gymnasium.edukit.kr.ua.

Автор: НМЦ засобів навчання Міністерства освіти і науки України.

Провідна педагогічна ідея досвіду: визначення вихідних вимог до мультимедійного обладнання кабінету фізики; формування у вчителів та учнів умінь роботи з мультимедійними засобами; піднесення рівня викладання фізики та результативності процесу навчання.

Директор: Краснова Любов Степанівна.

**Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання № 25
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, природничо-математичний ліцей,
центр позашкільного виховання «Ліра» Кіровоградської міської ради
Кіровоградської області»**

Тема: Вивчення інформаційно-пошукових систем мережі Інтернет за допомогою навчально-програмного комплексу «Пошук-мета».

Адреса: вул. Леваневського, 2-Б, м. Кіровоград, 25005.

Телефон: (0522) 34-52-57.

E-mail: nvk25.klasna.com/ru.

Автори: Ю. Рамський, О. Резіна.

Провідна педагогічна ідея досвіду: підвищення рівня знань і вмінь учнів у разі відсутності підключення закладу до мережі Інтернет.

Директор: Матяшова Лілія Петрівна.

**Комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання № 25
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, природничо-математичний ліцей,
центр позашкільного виховання «Ліра» Кіровоградської міської ради
Кіровоградської області»**

Тема: Впровадження контрольно-діагностичної системи «Test-W» (для загальноосвітнього навчального закладу).

Адреса: вул. Леваневського, 2-Б, м. Кіровоград, 25005.

Телефон: (0522) 34-52-57.

E-mail: nvk25.klasna.com/ru.

Автор: Є. Шестопапов.

Провідна педагогічна ідея досвіду: підтримка кваліфікованого викладання предмета в школі, можливість підготовки учнів до незалежного зовнішнього оцінювання (зокрема до роботи з тестами).

Директор: Матяшова Лілія Петрівна.

Навчально-виховний комплекс «Кіровоградський колегіум – спеціалізований загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад – центр естетичного виховання» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області

Тема: Впровадження контрольно-діагностичної системи «Test-W» (для загальноосвітнього навчального закладу).

Адреса: вул. Арсенія Тарковського, 25, м. Кіровоград, 25006.

Телефон: (0522) 32-18-02.

E-mail: collegium.net.ua.

Автор: Є. Шестопалов.

Провідна педагогічна ідея досвіду: підтримка кваліфікованого викладання предмета в школі, можливість підготовки учнів до незалежного зовнішнього оцінювання (зокрема до роботи з тестами).

Директор: Максимова Олена Олегівна.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА ТА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ

Навчально-виховний комплекс «Голованівська загальноосвітня школа I-III ступенів ім. Т.Г. Шевченка – гімназія» Голованівської районної ради Кіровоградської області

Тема: Впровадження програми «Сприяння просвітницькій роботі «Рівний – рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя».

Адреса: вул. Міклея, 5, смт Голованівськ, Кіровоградська обл., 26500.

Телефони: (0252) 2-15-48, 2-16-38.

E-mail: golovosvitakg@ukrpost.ua.

Провідні напрямки роботи: формування відповідального ставлення до власного здоров'я у підлітків та молоді, накопичення відповідних знань і вмінь, усвідомлення особистісних потреб і мотивів, визначення ціннісних орієнтацій.

Директор: **Томашевська Ольга Юріївна.**

Навчально-виховний комплекс «Долинська гімназія-загальноосвітня школа I-III ступенів № 3» Кіровоградської області

Тема: Впровадження програми «Сприяння просвітницькій роботі «Рівний – рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя».

Адреса: вул. Щорса, 13, м. Долинська, Кіровоградська обл., 28500.

Телефони: (0234) 5-40-34.

E-mail: dolynska-school3.edukit.kr.ua.

Провідні напрямки роботи: формування відповідального ставлення до власного здоров'я у підлітків та молоді, накопичення відповідних знань і вмінь, усвідомлення особистісних потреб і мотивів, визначення ціннісних орієнтацій.

Директор: **Свічкарьова Інна Борисівна.**

Гімназія № 9 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області

Тема: Технологія «Створення ситуації успіху».

Адреса: вул. Академіка Корольова, 27/21, м. Кіровоград, 25030.

Телефони: (0522) 56-32-75, 56-10-49, 56-50-89.

E-mail: gymnasium9kir@i.ua.

Провідні напрямки роботи: використання педагогічної технології «Створення ситуації успіху» у вивченні учнями стану свого фізичного розвитку; формування в учнів віри у свої можливості, установки на позитивні перспективи у майбутньому.

Директор: **Коваленко Надія Миколаївна.**

Карта інноваційних педагогічних технологій в Кіровоградській області

- Умовні позначення:**
- - Проектна технологія
  - - Інтерактивні технології навчання
  - - TRB3-теорія розв'язання винахідницьких задач
  - - Технологія комплексного групового навчання
  - - Технологія розвивального навчання
  - - Інформаційні технології навчання
  - - Технологія створення ситуації успіху
  - - Технологія трудової підготовки учнів сільської школи
  - - Технологія формування образного мислення учнів
  - - Музико-терапевтична технологія "Пісне Знайка"
  - - Технологія національного виховання дошкільників
  - - Технологія екологічного виховання
  - - Комп'ютеризація діяльності методичної служби
  - - Особистісно орієнтоване навчання
  - - Контрольно-діагностична система "Test-W"
  - - Освітні технології в рамках програми "Крок за кроком"

- - Технологія менеджменту керівників закладів дошкільної та початкової освіти
- - Освітні технології в рамках програми "Сприяння просвітницькій роботі "Рівний – рівному" серед молоді України щодо здорового способу життя
- - Технологія громадянського виховання учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів
- - Використання рейтингових систем ефективності методичної роботи в навчальних закладах
- - Використання мультимедійних засобів навчання при викладанні математики
- - Технологія патріотичного виховання учнівської молоді засобами історико-краєзнавчої та музейної роботи
- - Вивчення інформаційно-пошукових систем мережі Інтернет за допомогою навчально-програмного комплексу "Пошук-мета"

Список рекомендованої літератури з питань інноваційної освітньої діяльності

1. Авершин А.О. Історико-теоретичний аналіз проблеми розвитку креативності / А.О. Авершин, Т.В. Яковенко, М.О. Агапова // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. / Х.: Укр. інж.-пед. акад., 2010. - Вип. 28-29. - С. 204-208.
2. Агаджанова Р. Адаптивне управління самостійною роботою студентів / Р.Агаджанова // Новий колегіум. - 2010. - № 6. - С. 30-34.
3. Аракелян С.С. Имидж-диагностика - педагогическая технология развития подростковой толерантности / С.С. Аракелян // Среднее профессиональное образование. - 2011. - № 5. - С. 43-46.
4. Ашерев А.Т. Обучение на ошибках / А.Т. Ашерев, Г.И. Сажко, Ю.Н. Полякова // Новий колегіум. - 2011. - № 2. - С. 60-69.
5. Берсенев М.Н. Сэмпл-технология (клонирование компетенций) / М.Н. Берсенев // Среднее профессиональное образование. - 2011. - № 1. - С. 5-6.
6. Бойченко Т. Рівні інновацій у післядипломній педагогічній освіті / Т. Бойченко // Післядипломна освіта в Україні. - 2011. - № 1. - С. 24-26.
7. Болсун С. Інноваційний підхід до формування професійного іміджу педагога в системі післядипломної освіти / С. Болсун, Н. Чипиленко // Післядипломна освіта в Україні. - 2011. - № 1. - С. 27-31.
8. Борова Т. Роль коучингу в системі адаптивного управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників / Т. Борова // Новий колегіум. - 2011. - № 3. - С. 27-32.
9. Боса О.О. Інноваційні технології в практичній діяльності педагога / О.О. Боса ; кер. роботи Т.В. Яковенко // Освіта, наука, виробництво: інтеграційні процеси в умовах інформаційного суспільства: матеріали наукової студентської конференції гірничого факультету Української інженерно-педагогічної академії (45-та ; 10 січня 2011 - 20 січня 2011 р. ; Стаханов) / Укр. інж.-пед. академія, Гірничий факультет, Міжнар. академія біосферних наук (МАБІН). - Стаханов : ГФ УПА, 2011. - С. 126-128.
10. Гаджиева П. Д. Интерактивные методы как средство модернизации правового обучения / П. Д. Гаджиева // Инновации в образовании. - 2011. - № 1. - С. 81-87.
11. Галиця І. Інноваційні механізми активізації педагогічного і наукового процесів / І. Галиця, О. Михайлов, О. Галиця // Вища школа. - 2011. - № 7/8. - С. 31-37.
12. Гасанова Д.И. Подготовка студентов к профессиональной педагогической деятельности: рефлексивный аспект / Д. И. Гасанова // Среднее профессиональное образование. - 2011. - № 4. - С. 41-45.
13. Главацька Г. Науково-практична конференція - засіб узагальнення й поширення досвіду організації проведення науково-дослідної й пошукової роботи студентів / Г. Главацька, Л. Соляр // Освіта. Технікуми, коледжі. - 2011. - № 1. - С. 40-41.
14. Данчук Л.І. Впровадження нових технологій у викладання дисципліни "Економічна теорія" / Л.І. Данчук // Проблеми освіти : наук. зб. - К.: Ін-т

інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2010. - Вип. 62. - С. 43-46.

15. Двучичанская Н.Н. Инновационные компетентностно-ориентированные педагогические технологии в естественно-научном образовании / Н.Н. Двучичанская // Инновации в образовании. - 2011. - № 4. - С. 26-40.

16. Джантіміров А.Ю. Інноваційні педагогічні технології у навчальних закладах Асоціації "УНЦ НТФ "Централь" / А.Ю. Джантіміров, О. Ємельянова // Професійно-технічна освіта. - 2011. - № 1. - С. 21-23.

17. Диба М. Продуктивне навчання і його роль у підготовці фахівців / М. Диба // Вища школа. - 2011. - № 12. - С. 60-65.

18. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська. - К. : Академвидав, 2004. - 352 с.

19. Доронина Н.Н. Организация учебного процесса в вузе с использованием активных методов обучения / Н.Н. Доронина // Социология образования. - 2011. - № 3. - С. 31-38.

20. Євсюков О.Ф. Індивідуально-психологічні особливості педагогів: вплив на мотивацію інноваційної діяльності / О.Ф. Євсюков // Новий колегіум. - 2010. - № 6. - С. 39-44.

21. Жилин Д.М. Инструктивизм и конструктивизм - диалектически противоположные стратегии обучения / Д.М. Жилин // Педагогика. - 2011. - № 5. - С. 26-36.

22. Жосан О.Е. Інноваційна діяльність гімназії : метод. посіб. / О.Е. Жосан – Кіровоград : КОШПО, 2007. – 64 с.

23. Жосан О.Е. Шляхи і форми підготовки вчителів до апробації шкільної навчальної літератури / О.Е. Жосан // Педагогічна освіта: теорія і практика. Педагогіка. Психологія : [зб.наук.праць / ред. кол.: І.Д. Бех, В.О. Огнев'юк, О.Л. Кононко та ін.]. – К. : Університет, 2007. – № 8. – С. 43–52.

24. Журавлева О.П. Интерактивный режим организации аудиторной самостоятельной работы студентов в системе высшего педагогического образования / О.П. Журавлева, Л.П. Михалева // Инновации в образовании. - 2011. - № 5. - С. 29-41.

25. Закон України «Про загальну середню освіту» : за станом на 1 бер. 2011 р. / Верховна Рада України // Освіта України : нормативна база. – К.: КНТ, 2011. – С. 93–116.

26. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р., № 40 – IV : за станом на 1 січ. 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua/>.

27. Ибрагимов Г.И. Инновационные технологии обучения в условиях реализации компетентного подхода / Г.И. Ибрагимов // Инновации в образовании. - 2011. - № 4. - С. 4-14.

28. Ігнатенко М. Сучасні освітні технології. Поняття інноваційної педагогічної технології (наукові основи) / М. Ігнатенко // Математика в школі. – 2003. – № 4. – С. 2-3.

29. Кабан Л.В. Оцінювання інноваційної діяльності загальноосвітніх навчальних закладів регіону / Л.В. Кабан // Вісник післядипломної освіти:

Збірник наукових праць. – Вип. III. – К. : Міленіум, 2006. – С.180-191.

30. К вопросу о сущности понятия "эффект" и "эффективность" научно-инновационной деятельности вуза / Е.Б. Гаффорова [и др.] // Экономика образования. - 2011. - № 1. - С. 45-55.

31. Каленик О. Методику в дію. Використання активних форм і методів навчання у навчально-виробничому процесі ПТНЗ / О. Каленик // Профтехосвіта. - 2011. - № 5. - С. 42-46.

32. Карчевська Н.В. Експериментальне дослідження ефективності самостійної роботи студентів із використанням системи пізнавальних завдань / Н.В. Карчевська, Т.Є. Фіногеева // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. - Х.: Укр. інж.-пед. акад., 2010. - Вип. 28-29. - С. 142-148.

33. Карчевська Н.В. Використання методів активного навчання на заняттях / Н.В. Карчевська, К.Е. Шкапова // "Освіта, наука, виробництво: інтеграційні процеси в умовах інформаційного суспільства": матеріали науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, аспірантів та співробітників гірничого факультету Української інженерно-педагогічної академії (44-та ; 10 січня 2011 - 20 січня 2011 р. ; Стаханов) / Укр. інж.-пед. академія, Гірничий факультет, Міжнар. академія біосферних наук (МАБІН). - Стаханов : ГФ УПА, 2011. - С. 121-126.

34. Клеха Л. Управління інноваціями / Л. Клеха // Директор школи. – 2010. – № 40. – С. 24-25.

35. Коваленко Е.Н. Использование задачного метода при проведении лабораторных занятий в техническом ВУЗе / Е.Н. Коваленко, В. Усович // "Освіта, наука, виробництво: інтеграційні процеси в умовах інформаційного суспільства": матеріали науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, аспірантів та співробітників гірничого факультету Української інженерно-педагогічної академії (44-та ; 10 січня 2011 - 20 січня 2011 р. ; Стаханов) / Укр. інж.-пед. академія, Гірничий факультет, Міжнар. академія біосферних наук (МАБІН). - Стаханов : ГФ УПА, 2011. - С. 118-121.

36. Ковтун С. Інноваційні технології семінарських занять / С. Ковтун // Вища школа. - 2011. - № 11. - С. 104-109.

37. Когут О.О. Гештальд-орієнтований тренінг-семінар як засіб виховання професійної спрямованості та світоглядних орієнтацій майбутніх програмістів / О.О. Когут // Практична психологія та соціальна робота. - 2011. - № 11. - С. 26-31.

38. Комісарова Л. Інноваційні технології у виробничому навчанні учнів ПТНЗ / Л. Комісарова // Професійно-технічна освіта. - 2011. - № 1. - С. 19-21.

39. Костюкевич С.В. Инновации: подход современных западных авторов в контексте российского опыта / С.В. Костюкевич // Alma mater : Вестник высшей школы. - 2011. - № 4. - С. 69-78.

40. Кошелева Н.Г. Особливості проектування інноваційних педагогічних технологій фахової підготовки економістів у ВНЗ / Н.Г. Кошелева // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. - К.: Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України, 2010. - Вип. 63, Ч. 1. - С. 28-31.

41. Красинская Л.Ф. Учимся учить по-новому, или о неиспользованных возможностях лекции / Л.Ф. Красинская // Высшее образование в России. - 2011. - № 2. - С. 98-103.
42. Краснов С.И. Гуманитарная экспертиза инновационной деятельности образовательных учреждений / С.И. Краснов, Р.Г. Каменский // Педагогика. - 2011. - № 1. - С. 48-56.
43. Кривоносова Е.И. Комплексы педагогических технологий / Е.И. Кривоносова // Профессиональное образование. - 2011. - № 10. - С. 37-38.
44. Кузь В.Г. Нова освітня парадигма - нові освітні технології / В.Г. Кузь // Педагогіка і психологія. - 2011. - № 2. - С. 28-36.
45. Лазарев М.І. Розробка каузальних мереж подання змісту навчання неруйнівного контролю майбутніх інженерів-педагогів / М.І. Лазарев, Д.І. Шматков // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. - Х.: Укр. інж.-пед. акад., 2011. - Вип. 30-31. - С. 65-73.
46. Листвин А.А. Профессионально-интегративная система обучения / А.А. Листвин // Профессиональное образование. - 2011. - № 5. - С. 45-46.
47. Лісова Н.І. Новітні педагогічні технології у підготовці педагогічних кадрів з методики оцінювання якості освіти в системі підвищення кваліфікації / Н.І. Лісова // Якість технологій та освіти : зб. наук. пр. - Х.: Укр. інж.-пед. акад., 2011. - Вип. 1. - С. 115-121.
48. Макагон Е.В. Инновационная деятельность школы / Е.В. Макагон, В.Е. Храброва. – Севастополь: ИППО, 2005. - 103 с.
49. Макагон К.В. Формування готовності педагогів до інноваційної діяльності / К.В. Макагон // Педагогіка і психологія. - 1997. - № 4. - С. 155-160.
50. Марігодов В.К. Дедуктивна обробка матеріалу лекції / В.К. Марігодов, Г.О. Тіхонов // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. - К.: Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України, 2010. - Вип. 63, Ч. 1. - С. 32-35.
51. Марігодов В.К. Демотний аналіз ефективності проблемної лекції / В.К. Марігодов, Ю.М. Кравченко // Проблеми освіти : наук. зб. - К.: Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України, 2010. - Вип. 65. - С. 31-35.
52. Марігодов В.К. Ентропійне оцінювання результатів семестрового рейтингу студентів / В.К. Марігодов, Ю.М. Кравченко // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. - К.: Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, 2010. - Вип. 63, Ч. 2. - С. 45-50.
53. Марченко І.А. Етапи впровадження інноваційних освітніх технологій у загальноосвітніх навчальних закладах / І.А. Марченко // Педагогічний вісник. – 2011. – № 2.
54. Марченко І.А., Федірко Ж.В. Умови здійснення інноваційної діяльності в освітньому просторі Кіровоградщини / І.А. Марченко, Ж.В. Федірко // Педагогічний вісник. – 2012. – № 2-3 – С. 171-175.
55. Микитюк С.О. Ресурсний підхід у підготовці майбутніх учителів до інноваційної діяльності / С.О. Микитюк // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. - 2011. - № 4. - С. 54-61.

56. Монахов В.М. Технология проектирования методических систем с заданными свойствами в высшей школе / В.М. Монахов // Педагогика. - 2011. - № 6. - С. 43-46.

57. Моргун Н.Л. Воспитательная и развивающая функции гипертекстовой коммуникации / Н.Л. Моргун // Среднее профессиональное образование. - 2011. - № 4. - С. 28-30.

58. Москаленко О.В. Инновационные подходы к организации повышения квалификации преподавателей вузов / О.В. Москаленко // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. - Х.: Укр. інж.-пед. акад., 2011. - Вип. 30-31. - С. 213-217.

59. Николаев С.Д. Формирование инновационной стратегии развития образовательного учреждения / С.Д. Николаев, П.М. Гаврилова, А.В. Зайцев // Alma mater : Вестник высшей школы. - 2011. - № 6. - С. 8-12.

60. Одайський С. Інноваційні технології у навчанні та вихованні / С. Одайський, Г. Писаревська // Професійно-технічна освіта. - 2011. - № 2. - С. 26-27.

61. Олексенко В.М. Концептуальні положення студактивної педагогічної технології / В.М. Олексенко // Проблеми освіти : наук. зб. - К.: Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2010. - Вип. 62. - С. 38-43.

62. Олексенко В.М. Співвідношення традиційної та студактивної педагогічної технології в підготовці майбутніх фахівців інженерних спеціальностей / В.М. Олексенко // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. - 2010. - Вип. 26-27. - С. 137-144.

63. Олексенко В.М. Технологія проведення студактивних занять / В.М. Олексенко // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. - К.: Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України, 2010. - Вип. 63 (Ч. 1). - С. 39-43.

64. Олійник Ю.С. Система тестування знань з електромагнітних перехідних процесів у майбутніх інженерів-енергетиків / Ю.С. Олійник // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. - Х.: Укр. інж.-пед. акад., 2010. - Вип. 28-29. - С. 161-167.

65. Орлов А.А. Проектирование преподавателем педагогического вуза собственной инновационной деятельности / А.А. Орлов // Педагогика. - 2011. - № 8. - С. 85-95.

66. Осадчая Л.Н. Развитие спроса на профессионально-педагогические технологии / Л.Н. Осадчая, Н.Е. Эрганова // Профессиональное образование. Столица. - 2011. - № 8. - С. 44-45.

67. Пастушенко А. Закономірності та принципи інноваційної освіти / А. Пастушенко // Підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності: теорія і практика : зб. наук. пр. / Відділення вищої освіти АПН України, Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. - Переяслав-Хмельницький, 2009. - Вип. 2 : Актуальні проблеми професійної підготовки студентів ВНЗ. - С. 133-134.

68. Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 114 у ред. 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>.

69. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 07.11.2000 р. № 522 // Освіта України. – 2001. – № 6.
70. Попова О.В. Підготовка майбутнього вчителя до роботи в інноваційних закладах / О.В. Попова // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: зб. наук. пр. – Харків : ХДПУ, 1998. - Вип. 8-9. - С. 63-66.
71. Посохова І.С. Вимоги до використання організаційних форм навчання у вищому навчальному закладі / І.С. Посохова, О.С. Казачінер // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. - Х., 2010. - Вип. 28-29. - С. 248-254.
72. Савина А.К. Польша: инновационные подходы к оценке учебных успехов учащихся / А.К. Савина // Педагогика. - 2011. - № 2. - С. 100-109.
73. Сазонова З.С. Информационно-образовательное пространство новой педагогики / З.С. Сазонова, Е.В. Матвеева // Высшее образование в России. - 2011. - № 2. - С. 103-108.
74. Селецький А. Проблема взаємозв'язку інноватики і традицій у профтехосвіті України / А. Селецький // Новий колегіум. - 2011. - № 3. - С. 65-68.
75. Семенов М.Д. Лабораторный практикум: современный взгляд на совершенствование / М.Д. Семенов // Alma mater : Вестник высшей школы. - 2011. - № 9. - С. 57-61.
76. Скрипник С. Запровадження інновацій, інноваційних педагогічних технологій як показники якості післядипломної педагогічної освіти / С. Скрипник // Післядипломна освіта в Україні. - 2011. - № 1. - С. 31-34.
77. Смоляр В. Дуальні технології навчання у ПТНЗ / В. Смоляр // Профтехосвіта. - 2011. - № 5. - С. 24-25.
78. Сморкалова И.Н. Мастер-класс: методические рекомендации / И.Н. Сморкалова // Педагогические технологии. - 2011. - № 2. - С. 59-61.
79. Стефанова Г.П. Инновационный подход к формированию методов решения типовых профессиональных задач у будущих инженеров / Г.П. Стефанова, И.А. Крутова, А.Г. Валишева // Alma mater. - 2011. - № 8. - С. 48-51.
80. Туралина Н.А. Интенсивные образовательные технологии и их роль в формировании коммуникативной компетенции студента / Н.А. Туралина // Среднее профессиональное образование. - 2011. - № 7. - С. 47-49.
81. Федірко Ж.В. Готовність учителів географії до інноваційної діяльності: теоретичний аспект / Ж.В. Федірко // Педагогічний альманах : зб. наук. праць Херсонської акад. непер. освіти. – 2012. – № 14. – С. 243-249.
82. Федірко Ж.В. Інноваційна освітня діяльність: структура і зміст / Ж.В. Федірко // Педагогічний вісник КОІППО ім. В.Сухомлинського. – 2009. – № 3-4. – С. 53-58.
83. Федірко Ж.В. Інноваційна діяльність як вид професійно-педагогічної діяльності вчителя географії / Ж.В. Федірко // Наукові записки : зб. наук. праць Кіровоградського ДПУ імені Володимира Винниченка. – 2010. – № 88. – С. 246-251.
84. Федірко Ж.В. Модель підготовки вчителів географії до інноваційної

діяльності у системі післядипломної педагогічної освіти / Ж.В. Федірко // Наукові записки : зб. наук. праць Кіровоградського ДПУ імені Володимира Винниченка. – 2012. – № 107. – С. 246-251.

85. Федірко Ж.В. Навчально-дослідницька робота з учнями загальноосвітніх навчальних закладів як напрямок інноваційної діяльності вчителя географії / Ж.В. Федірко // Психолого-дидактичні засади формування освітнього середовища навчально-дослідницької діяльності дітей : матер. Всеукр. наук.-прак. конф. (Кіровоград, 24-25.04.2012 р.) / МОН, МАН України [та ін.]. – Кіровоград : КОШПО імені Василя Сухомлинського, 2012. – С. 118–122.

86. Федірко Ж.В. Навчання вчителів географії в системі післядипломної освіти за програмою підготовки до інноваційної діяльності / Ж.В. Федірко // Вісник післядипломної освіти : [зб.наук.праць / ред. кол.: В.В. Олійник (гол. ред.) та ін.]. – К. : УМО, 2012. – Вип. 5. – С. 50–64.

87. Федірко Ж.В. Організаційно-педагогічні та методичні умови підготовки вчителя географії до здійснення інноваційної освітньої діяльності у системі післядипломної педагогічної освіти / Ж.В. Федірко // Нова педагогічна думка : наук.-метод. журнал. – Рівне : РОШПО, 2012. – № 2. – С. 92-95.

88. Федірко Ж.В. Організаційно-методичні умови підготовки вчителів до здійснення інноваційної освітньої діяльності / Ж.В. Федірко // Інновації як чинник суспільного розвитку: теорія і практика : матер. III Міжнар. наук.-практ. конф., 30-31.05.2012 р. : у 2 ч. – Суми : НІКО, 2012. – Ч. 2. – С. 128–130.

89. Федірко Ж.В. Удосконалення роботи з обдарованими учнями як напрямок інноваційної діяльності вчителя географії / Ж.В. Федірко // Педагогічний вісник КОШПО імені Василя Сухомлинського. – 2010. – № 3-4. – С. 115-116.

90. Федірко Ж.В. Формування інноваційних умінь учителя географії / Ж.В. Федірко // Прогрессивное развитие мировой науки : матер. II Междунар. научн. конфер. 01-03.09.2012 р. [научн. журн. «Аспект»]. – Донецк : Цифровая фотография, 2012. – С. 88–90.

91. Фомин Н.В. Научно-методические аспекты проектирования инновационных технологий экономического образования школьников / Н.В. Фомин // Инновации в образовании. - 2011. - № 5. - С. 37-47.

92. Фурс М.В. Интерактивные формы обучения - средство повышения уровня профессиональной подготовки студентов / М.В. Фурс // Alma mater : Вестник высшей школы. - 2011. - № 10. - С. 29-33.

93. Хрипко В.В. Горизонты интенсификации и инновационности в вузе / В.В. Хрипко // Alma mater : Вестник высшей школы. - 2011. - № 9. - С. 34-37.

94. Чміль А. Інноваційні моделі навчання в системі підвищення кваліфікації / А. Чміль // Післядипломна освіта в Україні. - 2011. - № 2. - С. 33-37.

95. Шапран О. Інноваційна педагогічна система: її сутність та основні ознаки / О. Шапран // Підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності: теорія і практика : зб. наук. пр. / Відділення вищої освіти АПН України, Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. - Переяслав-Хмельницький, 2009. - Вип. 2 : Актуальні проблеми професійної підготовки студентів ВНЗ. - С. 170-173.

96. Шищенко Н.А. Инновационный подход к формированию умений и навыков при обучении студентов инженерно-педагогических специальностей рабочим профессиям / Н.А. Шищенко // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. - Х.: Укр. інж.-пед. акад., 2011. - Вип. 30-31. - С. 229-235.

97. Штанов С.Н. Возможности "case-study" в подготовке студентов к проектной деятельности / С.Н. Штанов, А.Ф. Салимова // Среднее профессиональное образование. - 2011. - № 1. - С. 44-46.

98. Штефан Л.В. Педагогічна рефлексія як один із засобів регулювання інноваційної діяльності інженера-педагога / Л.В. Штефан // Пробл. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. - Х.: Укр. інж.-пед. акад., 2010. - Вип. 28-29. - С. 198-203.

99. Штефан Л.В. Структура інноваційної культури педагога / Л.В. Штефан // Новий колегіум. - 2011. - № 2. - С. 75-80.

100. Штефан Л.В. Формування інноваційної культури в педагогічній освіті / Л.В. Штефан // Підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності: теорія і практика : зб. наук. пр. / Відділення вищої освіти АПН України, Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. - Переяслав-Хмельницький, 2009. - Вип. 2 : Актуальні проблеми професійної підготовки студентів ВНЗ. - С. 273-274.

ДЛЯ НОТАТОК

**СКАРБНИЧКА
ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

Підписано до друку 18.06.2013 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Таймс.
Друк – різнограф. Тираж 100 прим.
Зам. № 172.

Видавництво КОІППО імені Василя Сухомлинського, вул. Велика
Перспективна, 39/63, Кіровоград, 25006

Віддруковано в лабораторії інформаційно-методичного забезпечення
освітнього процесу КОІППО імені Василя Сухомлинського, вул. Велика
Перспективна, 39/63, Кіровоград, 25006